

Vaktaalrubriek

Verklarende lys van plantpatologiese terme

G.J.M.A. Gorter

Navorsingsinstituut vir Plantbeskerming, Pretoria

INLEIDING

Die vinnige ontwikkeling van plantpatologie as wetenskap het aanleiding gegee tot die gebruik van 'n reeks terme wat nie altyd op die korrekte wyse aangewend word nie. Om hierdie probleem te oorkom het komitees in die V.S.A. en in Engeland en Nederland verklarende lys te opgestel om die betekenis van plantsiektekundige terme soveel moontlik te standaardiseer.

In Suid-Afrika is weliswaar 'n lys opgestel van sleutel terme wat veral vir die vrugtebedryf van belang is (Matthee & Thomas, 1976) maar dit het egter 'n leemte gelaat met betrekking tot lokale gebruiksterme vir ander aspekte van die plantpatologie. Dikwels is selfs geen ekwivalente name vir oorsese terme in Afrikaans beskikbaar nie. Om in hierdie leemtes te voorsien is die volgende lys opgestel in die hoop dat gebruikers daarvan die terme verstaanbaar sal vind.

Dit is moontlik dat party definisies nie algemeen ingang sal vind nie. Die onus berus dan by die gebruiker om sy siening van 'n bepaalde term duidelik te definieer. Wetenskaplike taalgebruik is nie staties nie en dit is dan ook wel moontlik dat bepaalde terme van tyd tot tyd aan ontwikkelende insigte aangepas moet word.

Die lys maak nie aanspraak op volledigheid nie. Derhalwe sal die skrywer in hierdie verband graag voorstelle en wenke ontvang om met die verloop van tyd 'n hersiening van die lys moontlik te maak.

Die terme is in die lys alfabeties gerangskik en vetgedruk waar dit beskryf word. Sinonieme is nie vetgedruk nie, maar verwys na die wenslike terme. Waar 'n gedefinieerde term elders in die teks aangehaal word, is dit gekursiveer die eerste keer wat dit so gebruik word.

Beskrywings van terme van verwante vakke soos Mikologie, Mikrobiologie, Virologie en Ingenieurswese is soveel moontlik vermy om duplikasie met ander lys te voorkom. 'n Alfabetiese lys van ekwivalente Engelse plantpatologiese terme is bygevoeg sonder om dit weer in Engels te omskryf, aangesien sulke beskrywings elders beskikbaar is (sien literatuurlys, veral CAB. Phytopathological Paper no. 17, 1973.)

ALFABETIESE LYS

Aanjaer ("Incitant") – Een of ander faktor wat die patogenisiteit van 'n *patogeen* aanhelp. Dit word soms verkeerdelik gebruik om die oorsaak van 'n *siekte* aan te dui.

Aanpassing ("Adaptation") – 'n Nie-erflike of erflike verandering van 'n organisme onder ongunstige groeitoestande, wat die organisme in staat stel om te oorleef en te vermenigvuldig.

Aarbandchlorose ("Vein banding") – 'n Kleurverandering in 'n noue sone blaarweefsel langs die hoofnerwe.

Aarverheldering ("Vein clearing") – Toenemende deurskynendheid van die bladaarstelsel wat veral by deurvallende lig sigbaar is.

Aërosol ("Aerosol") – 'n Fyn verdeelde suspensie of oplossing van 'n *bestrydingsmiddel* wat in newelvorm met 'n druppeldeursnee van 0,1-5 μm versprei word.

Afloop ("Run-off") – Die afloop van surplus vloeistof vanaf 'n bespuite oppervlakte nadat druppels van 'n *spuitmengsel* gedurende en onmiddellik na toediening saamvloei om 'n aaneenlopende laag te vorm.

Aftipeverwydering ("Roguing") – Die verwydering van ongesonde of ongewenste plante wat nie ras-eg is nie na kritiese inspeksie van 'n gewas.

Aggressiwiteit ("Aggressiveness") – Aantastingspotensiaal van 'n *ras* van 'n patogeen wat in teenstelling met *virulensie* nie van ander rasse differensieerbaar verskil in die patologiese effek op 'n voedsterplantvarieteit nie, maar wat wel verskil in sy vermoë om te infekteer.

Aksenie ("Axeny") – Sien Passiewe weerstand.

Akseniëse kultuur ("Axenic culture") – Die suiwer kultuur van 'n enkele spesie in die afwesigheid van ander organismes.

Aktiewe bestanddeel ("Active ingredient") – Die aktiewe komponent van 'n geformuleerde chemiese produk.

Aktiewe weerstand ("Active resistance") – Weerstand as gevolg van 'n afweerreaksie van die *voedsterplant* deur aanwesigheid van 'n patogeen of sy metaboliete.

Aktiveermiddel ("Activator") – 'n Stof wat aan 'n *beheermiddel* toegevoeg word om die *toksisiteit* daarvan direk of indirek te verhoog.

Akute simptome ("Acute symptoms") – (1) Strawwe *simptome* van siektes wat deur swamme en bakterieë veroorsaak word en gewoonlik tot afsterwe van plante of dele daarvan lei. (2) Skoksimeptome wat by virussiektes veroorsaak word en direk na infeksie ontstaan, maar wat op later ontwikkelde blare verdwyn.

Anabiose ("Anabiosis") – 'n Fisiologiese toestand waarby die lewensprosesse van swam- en bakteriespore 'n baie lae, dikwels onmeetbaar minimale aktiwiteit vertoon. Kom ook voor by insekte en nematodes wat in 'n rustoestand verkeer.

Antagonisme ("Antagonism") – Die ongunstige invloed wat een organisme op 'n ander, of verskillende organismes op mekaar, uitoefen. Gewoonlik is dit 'n groeibelemmerende effek.

Antagonis ("Antagonist") – Die organisme(s) wat by antagonisme betrokke is en 'n skadelike invloed uitoefen.

Antibiose ("Antibiosis") – Groeibelemmering van 'n mikro-organisme deur middel van 'n *antibiotikum* wat deur 'n ander mikro-organisme geproduseer word.

Antibiotikum ("Antibiotic") – 'n Organiese stof wat deur lewende mikro-organismes gevorm word en wat die groei van ander mikro-organismes belemmer of hulle doodmaak.

Antimikotiese middel ("Anti-fungal substance") – 'n Substansie wat die groei van hifes en die ontkieming van swamspore inhibeer of stopst.

Antisporulant ("Antisporulant") – 'n Stof wat die produksie van spore verminder of voorkom sonder om die vegetatiewe groei van die swam te benadeel.

Antraknose ("Anthracnose") – Gewone naam vir 'n plantsiekte wat gekenmerk word deur bruin of swart kolle op bogrondse plantdele wat veroorsaak word deur ongeslagtelike swamme (Fungi imperfecti) wat konidiums in aservuli produseer. Op vrugte gewoonlik ingesonke letsels.

Appressorium ("Appressorium") – Die opgeswelde punt van 'n hife wat ophou om te groei. Die bolvormige of eier-vormige vorm van die appressorium vergroot die raakgebied tussen swam- en voedsterplantoppervlak. Dit is dikwels die punt waar 'n patogeen penetreer.

Atrofie ("Atrophy") – Die afwesigheid van, of onvolledige ontwikkeling van weefsels of organe as gevolg van afwesigheid van selvermeerdering of -vergroting.

Attenuasie ("Attenuation") – Vermindering in die vermoë van 'n patogeen om siekte te veroorsaak of vermindering van sy *aggressiwiteit*.

Avirulent ("Non-virulent") – Die aard van 'n variant van 'n patogeen wat nie in staat is om strawwe siekte te veroorsaak nie.

Bakterie ("Bacterium") – 'n Organisme wat gekenmerk is deur eenselligheid en vermeerdering as gevolg van splitsing.

Bakteriofaag ("Bacteriophage") – 'n *Virus* wat bakterieë infekteer en gewoonlik *lise* van bakterieselle veroorsaak.

Bakteriose ("Bacteriosis") – 'n Siekte of *infeksie* wat deur *bakterieë* veroorsaak word.

Bakterisied ("Bactericide") – 'n Middel wat bakterieë doodmaak.

Basnekrose ("Bark necrosis") – Lokale afsterwing van basweefsel by houtagtige plante. Ontwikkeling van 'n omlygende kurkweefsel of oorgroeiende wondkallus kan die afsterwing stuit.

Beaumont-periode ("Beaumont period") – 'n Periode van twee dae waartydens die temperatuur nie benede 10°C daal nie en die relatiewe vogtigheid 75% oorskry, kondisies wat die ontwikkeling van laatroes by aartappels (*Phytophthora infestans*) begunstig.

Bedekking ("Coverage") – Die oppervlaktegedeelte van plante of plantdele waarop die materiaal wat toegedien word na bestuiwing of bespuiting behoue bly.

Beheer ("Control") – Die beperking van die slegte gevolge van 'n siekte tot 'n ekonomies aanvaarbare peil.

Beheermiddel ("Control agent") – Enige geformuleerde produk wat 'n toksiese komponent bevat waarmee plantsiektes *beheer* kan word.

Benattingsmiddel ("Wetting agent") – 'n Middel wat die oppervlaktetensioning van 'n vloeistof op 'n gegewe oppervlakte verminder.

Benatbare poeier ("Wettable powder") – 'n Siektebestrydingsmiddel in poeiervorm wat met water gemeng kan word om 'n suspensie of oplossing te vorm.

Berokingsmiddel ("Fumigant") – 'n Chemiese bestrydingsmiddel wat in gas-, damp- of rookvorm toegedien word.

Beskadiging ("Injury") – Letsels wat deur klimaatsfaktore (hitte, droogte, hael ens.) gereedskap, bestrydingsmiddels of diere veroorsaak word.

Beskermmiddel ("Protectant") – 'n Stof wat 'n organisme teen infeksie deur 'n patogeen beskerm.

Beskerrende swamdoder ("Protective fungicide") – Swamdoder wat 'n organisme teen infeksie deur 'n swam beskerm.

Besmettingsdrumpelgetal ("Numerical threshold of infection") – Die minimum getal infeksie-eenhede van 'n patogeen wat vereis word om besmetting van 'n plant onder gunstige toestande te laat plaasvind.

Besmettingsfokus ("Focus of infection") – Plek waar die besmetting plaaslik gekonsentreer is.

Bespuiting ("Spraying") – 'n Toedieningsmetode waartydens 'n beheermiddel wat opgelos of gesuspendeer is in 'n vloeistof, in die vorm van klein druppeltjies op oppervlaktes toegedien word. Die fisiese kenmerke van 'n bespuiting is onder andere afhanklik van die geartheid van die dryfkrag (lug of water) en die druppelgroottes en hierdie faktore bepaal die volume van die *sputmengsel* wat per gegewe oppervlakte toegedien word, byvoorbeeld:

(a) *Hoë volume*

Meer as 1120 l spuitmengsel per ha op bome en bosse en meer as 670 l spuitmengsel per hektaar op grondgewasse.

(b) *Mediumvolume*

560-1120 l spuitmengsel per ha op bome en bosse en 225-670 l spuitmengsel per ha op grondgewasse.

(c) *Laevolume*

225-560 l spuitmengsel per ha op bome en bosse en 55-225 l spuitmengsel per ha op grondgewasse.

(d) *Ultra-laevolume*

Minder as 30 l spuitmengsel per ha op bome en bosse en minder as 5,5 l spuitmengsel per ha op grondgewasse.

Bestand, ("Resistant") – Die besit van kwaliteite wat die ontwikkeling van 'n bepaalde patogeen belemmer.

Bestandheid ("Resistance") – Sien Weerstand.

Bestryding ("Control") – Die verhinderende, belemmerende of eliminasië van 'n siekte.

Bestrydingsmiddel ("Control agent") – Enige geformuleerde produk wat 'n toksiese komponent bevat waarmee plantsiektes bestry kan word.

Bestuiwing ("Dusting") – 'n Toedieningsmetode waarmee 'n beheermiddel in 'n poeiervorm op oppervlaktes toegedien word.

Binnedringing ("Invasion") – Die deurdring en kolonisasie van 'n voedsterplant deur 'n organisme.

Biologiese beheer ("Biological control") – Biologiese interaksie om siektes en plae te bestry met spesiale verwyssing na natuurlike vyande.

Biosied ("Biocide") – 'n Dodende of verdelgende middel, bv. *bakterisied*, *fungisied*, *fitosied*, *nematosisied* ens.

Biotipe ("Biotype") – 'n Populasie van geneties identiese individue wat subspesies, serotipes en onderafdelings van fisiologiese rasse wat fisiologies onderskei kan word, insluit.

- Biotoetse** ("Bioassay") – Kwantitatiewe bepaling van biologies aktiewe stowwe aan die hand van hulle inwerking op lewende organismes onder gestandaardiseerde toestande.
- Biotroof** ("Biotroph") – 'n Organisme wat vir sy voedselvoorsiening uitsluitend van ander lewende organismes afhanklik is.
- Blaarskroei**
- (1) Blaarnekrose as gevolg van infeksie deur 'n patoog ("Leaf blight").
 - (2) Blaarnekrose as gevolg van fitotoksiteit of voedingsgebrek ("Leaf scorch").
- Blaarvlek** ("Leaf spot") – 'n Lokale min of meer ronde blaarletsel wat van die omringde weefsel in kleur verskil en dikwels *nekroties* is.
- Blouvlak** ("Blue stain") – 'n Oorwegend blou verkleuring van die splinthout by bome as gevolg van swaamantasting.
- Brand** ("Smut") – 'n Siekte wat deur 'n swam van die Orde *Ustilaginales* veroorsaak word. Dit is dikwels gekenmerk deur die vorming van roetagtige spoormassas.
- Brandvlek** ("Scald") – 'n Term wat vir vlekke met 'n fisiologiese oorsaak gebruik word bv. as gevolg van fel sonlig.
- Blywende virus** ("Persistent virus") – 'n Virus wat vir lang periodes en selfs vir sy hele leeftyd in 'n *vektor* behoue bly en van besmette na gesonde plante oorgedra word. Sulke virusse kan selfs na die nageslag oorgedra word en het gewoonlik 'n lang *latente periode*.
- Chemoterapeutiese indeks** ("Chemotherapeutic index") – Die verhouding van laagste dodende konsentrasie van 'n terapeutiese chemikalie tot hoogste konsentrasie wat nie fitotoksies is nie. Slegs 'n indeks < 1 bied moontlikhede vir praktiese aanwending.
- Chemoterapie** ("Chemotherapy") – Behandeling van siektes met chemikalieë om genesing te bewerkstellig.
- Chemotrofies** ("Chemotrophic") – Die verkryging van groecienergie van anorganiese voedingstowwe, sonder om gebruik te maak van lig.
- Chlorose** ("Chlorosis") – Geheel of gedeeltelike afwesigheid van die normale groen kleur in plantdele as gevolg van 'n gebrek aan chlorofil.
- Deflokkuleermiddel** ("Deflocculent") – 'n Middel wat by 'n spuitmengsel gevoeg word om te voorkom dat die vaste deeltjies van 'n plaagbeheermiddel saampak of neerslaan.
- Differensiaalvoedsterplant** ("Differential host")
- (1) 'n Voedsterplant wat op besmetting sodanig reageer dat dit tussen *isolate* van spesifieke rasse van 'n patoog kan onderskei.
 - (2) 'n plant wat 'n kenmerkende reaksie vir 'n bepaalde virus gee waardeur dit van ander aanwesige virusse onderskei kan word.
- Donsskimmel** ("Downy mildew") – 'n Siekteverskynsel wat gewoonlik op die oppervlak van plante sigbaar is as 'n donsige wit groeisel, veroorsaak deur 'n parasitiese fungus van die *Perenosporaceae*.
- Dosis** ("Dosage") – (1) Die hoeveelheid *swamdoder* ens. wat per eenheidsoppervlakte, volume of massa toegedien word. (2) Die hoeveelheid van 'n patoog inokulum wat gebruik word om lewende voedsterplante te inokuleer, veral in kwantitatiewe effekstudies.
- Dosisresponsiekurve** ("Dosage-response curve") – 'n Kurwe wat geteken word deur die dosis of konsentrasie van 'n bestrydingsmiddel te karteer teen die mate van onderdrukking van miseliumgroei of die ontkieming van spore of konidiums in 'n laboratoriumtoets.
- Draer** ("Carrier") – 'n Organisme wat 'n patoog huisves sonder om siektetekens te wys.
- Draagstof** ("Carrier") – 'n Onaktiewe vloeistof of vastestof in poeivorm wat as verdunningsmiddel vir die *aktiewe bestanddeel* van 'n swamdoder dien, bv. water of kaolien.
- Druppelspektrum** ("Drop spectrum") – Die indeling van 'n spuitnewel in klasintervalle volgens getal en/of grootte van die druppels.
- Effektiewe inokulumdosis** ("Effective inoculum dose") – Die hoeveelheid *inokulum* wat nodig is om suksesvolle besmetting van 'n voedsterplant te bewerkstellig. Veral in geval van bakteriesiektes is dikwels veelvoudige besmettingseenhede nodig vir 'n suksesvolle inokulasie.
- Ektotrofies** ("Ectotrophic") – Die oppervlakkige groei van 'n patoog waarby die kolonisasie van weefsel nie dieper as die epidermale selle plaasvind nie soos in die geval van meeldouswamme.
- Emulgeerbare konsentraat** ("Emulsifiable concentrate") – 'n Helder vloeistof (watermengbare olietipe) waarin 'n beheermiddel opgelos is en wat 'n emulsie vorm wanneer dit met water gemeng word.
- Emulgeermiddel** ("Emulsifier") – 'n Middel wat die dispersie van een vloeistof in 'n ander verhoog of stabiliseer.
- Emulsie** ("Emulsion") – Mengsel van twee nie in mekaar oplosbare vloeistowwe waarvan die een in baie klein druppels verdeel is.
- Enkelgeenweerstand** ("Monogenic resistance") – Weerstandbiedendheid wat deur 'n enkel geenpaar beheer word.
- Enkelvoudigerentesiekte** ("Simple interest disease") – 'n Siekte wat in een seisoen vanaf 'n konstante besmettingsbron ontwikkel soos by *Fusarium*-verlepsiekte van aartappels en waar die siekte vorder volgens die formule $\log 1/1-x$ waarin x die siek deel van die populasie voorstel (term geskep deur J.E. van der Plank in "Plant Diseases: epidemics and control" Academic Press, 1963).
- Epidemie** ("Epidemic") – 'n Wydverspreide tydelike sterk toename in die omvang van 'n besmetlike siekte. Waar die term *epidemie* aanleiding kan gee tot verwarring met 'n dierlike epidemie, word die term plantsiekte-epidemie ("epiphytotic") gebruik.
- Epidemiologie** ("Epidemiology") – Die wetenskap van die faktore wat die ontstaan en verspreiding van besmetlike siektes beïnvloed.
- Epifiet** ("Epiphyte") – Mikro-organismes wat op plantoppervlaktes leef in 'n nieparasitiese verhouding.
- Epinastie** ("Epinasty") – Die ombuiging van 'n blaarstingel na onder toe sonder verlies van turgor, sodat 'n stomphoek tussen stingel en blaarstingel ontstaan.
- Enasie** ("Enation") – 'n Abnormale uitgroei van die oppervlakte van 'n orgaan soos stam of blaar.
- Etiologie** ("Aetiology") – Die wetenskap van die oorsake van plantsiektes. Dit sluit in die identifisering van die oorsaaklike faktore, studie van die opeenvolging van gebeurtenisse wat tot die verskyning van siektesimptome lei en die faktore wat ontwikkeling van die siekte beïnvloed.

- Fakultatiewe parasiet** ("Facultative parasite") – Parasiet wat onder natuurlike toestande ook as *saprofiet* kan leef en op 'n kunsmatige *voedingsmedium* gekweek kan word.
- Fassiasie** ("Fasciation") – Die vermenigvuldiging van 'n loot sonder dat die elemente heeltemal skei wat dit die voorkoms van 'n afgeplatte bondel saamgegroeide lote gee.
- Filloodie** ("Phylloody") – Die vervanging van blomdele deur blaarvormige strukture.
- Fillovlak** ("Phylloplane") – Die mikrohabitat van die blaaroppervlak.
- Fisiologiese ras** ("Physiologic race") – 'n Parasitiese *taxon* wat gekenmerk word deur spesialisasie ten opsigte van verskillende kultivars van 'n enkele voedsterplant spesies.
- Fisiologiese siekte** ("Disorder") – 'n Skielike afwyking van die normale funksionering van fisiologiese prosesse wat uit ander oorsake as patogene organismes en virusse voortspruit bv. mineraaltekort, genetiese afwykings, laetemperatuurbeskadiging, ens.
- Fitiatrie** ("Phytiatry") – Die *betryding* van plantsiektes.
- Fitoaleksien** ("Phytoalexin") – 'n Stof wat in 'n hoër plant as gevolg van 'n genetiese, fisiese of biologiese stimulus gevorm kan word en wat die groei van sekere mikro-organismes kan verhinder.
- Fitopatogeen** ("Phytopathogen") – 'n Organisme of virus wat 'n siekte in plante kan veroorsaak.
- Fitosanitasie** ("Phytosanitation") – Die verwydering of vernietiging van besmette plantmateriaal of enige ander maatreël wat herbesmetting met 'n plantsiekte kan voorkom.
- Fitotoksemia** ("Phytotoxemia") – Sien Toksikose.
- Fitotoksiteit** ("Phytotoxicity") – Beskadigende werking ten opsigte van plante of plantegroei.
- Flodderbehandeling** ("Slurry treatment") – Saadbehandeling met 'n halfvloeibare mengsel van soliede deeltjies in 'n vloeistof, gewoonlik water.
- Forma** (afgekort: f; meervoud: formae) – 'n Onderafdeling van 'n spesie wat op 'n baie beperkte aantal morfologiese kenmerke gebaseer is (International Code of Botanical Nomenclature, Art. 4).
- Forma specialis** (afgekort: f.sp.; meervoud: formae speciales) – 'n Parasitiese *taxon* wat binne die grense van 'n spesie nie morfologies nie, maar slegs fisiologies deur aanpassing aan een of meer voedsterplante uitgeken kan word.
- Formulasie** ("Formulation") – 'n Opgawe van die geaardheid en hoeveelheid van die bestanddele van 'n siektebestrydingsmiddel.
- Fungisied** ("Fungicide") – Sien Swamdoder.
- Fungistase** ("Fungistasis") – 'n Omkeerbare groeibelemmering van 'n swam; groei word hervat sodra die remstof verwyder of verdun word.
- Fungistatiese middel** ("Fungistat") – 'n Substansie wat die groei van 'n swam verhinder sonder om dit dood te maak.
- Fungus** ("Fungus") – 'n Organisme wat swamdrade of hifes vorm en wat reproduceer deur middel van spore wat sowel geslagtelik as ongeslagtelik gevorm kan word.
- Fynsproei** ("Atomize") – Die toediening van 'n vloeistof in fyn verdeelde druppeltjies deur middel van 'n *fynsproeier*.
- Fynsproeier** ("Atomizer") – 'n Toestel waarmee 'n vloeistof onder druk deur 'n gepaste mondstuk in fyn druppeltjies verdeel word.
- Gal** ("Gall") – 'n Lokale opswelling of uitgroei van 'n plantweefsel wat gewoonlik 'n karakteristieke vorm het en wat as gevolg van die aksie van 'n patogeen of ander organisme ontstaan.
- Gebreksiekte** ("Deficiency disease") – 'n *Fisiologiese siekte* wat veroorsaak word deur 'n mineraaltekort.
- Geen-vir-geen begrip** ("Gene-for-gene concept") – Die begrip dat korresponderende gene vir bestandheid en virulensie respektiewelik in voedsterplant en patogeen bestaan.
- Geïnduseerde weerstand** ("Induced resistance") – Nierelike *weerstand* wat deur en of ander predisponerende behandeling verleen word.
- Geïntegreerde beheer** ("Integrated control") – Die komplementêre gebruik van biologiese en chemiese metodes vir die bestryding van patogene.
- Gemaskeerde virus** ("Masked virus") – 'n Virus wat in 'n plant aanwesig is sonder om siektesimptome te veroorsaak.
- Gesertifiseerde gewas** ("Certified crop") – Gewas waarvan die plante tipe-eg is en waarvan die voorkoms van bepaalde siektes nie gespesifiseerde toleransiegrense oorskry nie.
- Geswel** ("Tumour") – 'n *Misvorming* of opswelling van voedsterplantdele as gevolg van lokale groei en vergroting van weefsel. Sien ook gal waarby die nadruk op die verwekker val.
- Gomsiekte** ("Gummosis") – Simptome van 'n *gumlose*.
- Gnotobiotiese groei** ("Gnotobiotic growth") – Die groei van 'n organisme in die afwesigheid van ander organismes soos in *reinkulture* van mikro-organismes.
- Groei-inhibeerder** ("Growth inhibitor") – Middel wat die groei van 'n organisme verhinder. Indien die inhibeerder toksies is, kan hoë konsentrasies die groei onomkeerbaar belet, terwyl dit by lae konsentrasies moontlik omkeerbaar is deur dit in 'n inhibeerder-vrye omgewing terug te bring en dan as 'n *groei-vertragingsmiddel* fungeer.
- Groei-vertragingsmiddel** ("Growth retardant") – 'n Middel wat die groeitempo van 'n organisme verminder.
- Grondontsmettingsmiddel** ("Soil disinfectant") – 'n Middel in poeier, vloeistof of gasvorm wat aan die grond toegedien word om patogene organismes in die onmiddellike omgewing van groeiende of verwagte wortelstelsels dood te maak.
- Grondsterilisasie** ("Soil sterilization") – Die behandeling van grond met 'n *toksiese middel* in gas of vloeistofvorm of deur hitte om dit van alle lewende organismes te bevry.
- Gumlose** ("Gummosis") – Die uitskeiding van gom deur 'n weefsel of 'n orgaan wat uitwendig as "gomsiekte"-simptoom kenbaar is, of 'n inwendige opstopping van die vaatbundels as gevolg van infeksie met 'n vaatpatogeen.
- Habitat** ("Habitat") – Die natuurlike groeiplek van 'n organisme.
- Haelgat** ("Shot hole") – 'n Siektesimptoom op blare gekenmerk deur nekrotiese letsels wat uit die blaarskyf val en ronde gaatjies agterlaat. Dit kan 'n fisiologiese of patologiese oorsaak hê.

- Halfblaartoets** ("Half-leaf test") – Blaarhelftes is die gewone toetseeheid vir kwantitatiewe bepaling van besmettingsvermoë van 'n bakterie- of virussuspensie in geïnkuleerde blare, aangesien daar minder verskil tussen blaarhelftes as tussen blare voorkom.
- Handlangervirus** ("Helper virus") – 'n Virus wat deur sy vektor slegs in die aanwesigheid van 'n tweede virus oorgedra word.
- Heksebesem** ("Witches broom") – 'n Abnormale plaaslike ophoping van takke of lote as gevolg van 'n te vroeë en oordadige uitloop van knoppe. Hierdie besondere tipe van misvorming kan die gevolg van infeksie wees.
- Hervestigingsiekte** ("Replant disease") – 'n Ernstige afname in die tempo van wortel- en lootgroeï van 'n tweede aanplanting van 'n meerjarige gewas op dieselfde plek waar bome van dieselfde of 'n naverwante plantspesie gestaan het en wat deur 'n patoogeen veroorsaak word.
- Heteresies** ("Heterocious") – 'n Patoogeen of 'n plaag wat sy lewenskring op twee verskillende voedsterplante voltooi.
- Heterotroof** ("Heterotroph") – 'n Organisme wat organiese stowwe wat deur ander organismes geproduseer word, as voedsel benut.
- Hiperparasiet** ("Hyperparasite") – Parasiet van 'n ander parasiet of patoogeen.
- Hiperplasie** ("Hyperplasia") – Vergroting van 'n weefsel as gevolg van oormatige seldeling.
- Hipersensitiwiteit** ("Hypersensitivity") – Die hewige reaksie van 'n plant teen aantasting deur 'n patoogeen of virus wat die onmiddellike dood van die aangevalle weefsel veroorsaak om aldus die verdere verspreiding van besmetting te voorkom.
- Hipertrofie** ("Hypertrophy") – Abnormale groei van weefsels of organe as gevolg van die abnormale vergroting van selle.
- Hipoplasie** ("Hypoplasia") – Onderontwikkeling van 'n weefsel of orgaan as gevolg van verminderde seldeling wat deur 'n patoogeen of inhiberende stowwe veroorsaak word.
- Hitteterapie** ("Thermotherapy") – Genesing deur middel van warmte.
- Horisontale weerstand** ("Horizontal resistance") – Weerstand wat gelykweg teen alle *fisiologiese rasse* van 'n patoogeen werk. Die term is ekwivalent met nieras-spesifieke weerstand.
- Houstorium** ("Haustorium") – 'n Intracellulêre struktuur wat deur die interaksie van 'n swamhife in die voedsterplantsel waarin dit binnedring, gevorm is en wat die *fungus* in staat stel om voedingstowwe uit die sel te absorbeer sonder om dit te vernietig.
- Immunititeit** ("Immunity") – Die ontbreek van eienskappe wat 'n organisme geskik maak of die aanwesigheid van eienskappe wat die organisme ongeskik maak as voedsterplant vir parasitisme deur 'n patoogeen of virus.
- Indeksering** ("Indexing") – Enige prosedure om die aanwesigheid van bekende virusse in vatbare plante aan te toon.
- Indikatorplant** ("Indicator plant") – 'n Plant wat op kenmerkende manier op 'n bepaalde patoogeen of omgewingsfaktor reageer en derhalwe gebruik word om die aanwesigheid van die patoogeen of omgewingsfaktor aan te toon.
- Infeksie** ("Infection") – Die vestiging van 'n patoogeen in 'n voedsterplant na *penetrasie*.
- Infeksielokus** ("Infection court") – Die plek van 'n voedsterplant waar 'n patoogeen of virus binnedring.
- Infeksiepen** ("Infection peg") – 'n Struktuur wat om 'n hife vorm wanneer dit die wand van 'n lewende gasheersel binnedring en wat uit houtstof, sellulose of suberienens. opgebou is.
- Infekteer** ("Infect") – 'n Handeling om 'n tydelike of blywende parasitiese verwantskap tussen 'n patoogeen of virus en voedsterplant daar te stel.
- Infektief** ("Infective") – Die vermoë van 'n organisme of 'n virus om infeksie te veroorsaak en geld behalwe vir 'n patoogeen ook vir 'n vektor wat die patoogeen uit- of inwendig kan dra.
- Infiltrasie** ("Infiltration") – Die invoering van 'n vloeistof of inokulum onder druk bv. deur 'n voorafgaande vakuum.
- Inheemse siekte** ("Endemic disease") – 'n Siekte wat reëlmatig in 'n bepaalde gebied soos 'n land of deel daarvan voorkom en daartoe beperk is.
- Inokulasie** ("Inoculation") – Die handeling van *inokuleer*.
- Inokuleer** ("Inoculate") – Die oordrag van inokulum na 'n voedsterplant of in 'n voedingsmedium met die doel om infeksie teweeg te bring.
- Inokulum** ("Inoculum") – Materiaal wat vir *inokulasie* aangewend word en wat virusdeeltjies of mikro-organismes bevat.
- Inspuiting** ("Injection") – Die introduksie van 'n vloeistof of 'n inokulum deur middel van 'n onderhuidse spuitnaald.
- Intersellulêr** ("Intercellular") – Tussen die selle.
- Intrasellulêr** ("Intracellular") – Binne die selle.
- Inwendige (interne) terapie** ("Internal therapy") – Siektebestryding deur middel van *sistemiese middels* of *sistemiese swamdoders*.
- Isolaat** ("Isolate") – 'n *Reinkultuur* van 'n organisme wat van 'n voedsterplant of *substraat* afgesonder is. Sien ook *virusisolaat*.
- Isolasie** ("Isolation") –
- (1) Die isoleer van 'n mikro-organisme of virus van 'n substraat of voedsterplant.
 - (2) Die instandhouding van gesonde plantmateriaal op plekke wat ver van bronne van inokulum verwyder is of in spesiale afskortings gehou word.
- Isoleer** ("Isolate") – Die proses van afsondering van 'n organisme vanaf 'n voedsterplant of substraat en die in reinkultuur bring daarvan.
- Kallus** ("Callus") – Parenchiemweefsel van kambiale oorsprong wat as gevolg van verwonding of infeksie deur 'n patoogeen ontwikkel.
- Kanker** ("Canker") – 'n Ingevalle nekrotiese *letsel* van wortels, stingels of takke waaronder die weefsel tot op die xileem kan verweer en wat by houtagtige plante in sy uitbreiding dikwels beperk word deur omringing met 'n wondkallus wat egter in teenstelling tot *basnekrose* nie in staat is om die infeksie te stuit nie.
- Kleefmiddel** ("Adhesive, Sticker") – 'n Stof wat by 'n beheermiddel gevoeg word om sy vasklewing op 'n gegewe oppervlak te verhoog.
- Kleefvermoë** ("Tenacity") – Die vermoë van 'n neerslag van 'n bestrydingsmiddel om verwydering as gevolg van verwerking of ander fisiese inwerking te weerstaan.

Kleinblaar ("Little leaf") – 'n Siektesimptoom by vrugtebome waarby sommige blare abnormaal klein bly as gevolg van 'n niepatogene oorsaak soos sinkgebrek by perskes.

Klendusiteit ("Klendosity") – Die vermoë van 'n vatbare kultivar om 'n besmetting te ontsnap as gevolg van die besit van 'n eienskap wat suksesvolle *inokulasie* verhoed of belemmer onder toestande wat bevorderlik is vir besmetting van ander vatbare kultivars.

Kloon ("Clone") – 'n Geneties eenvormige groep van organismes wat oorspronklik deur vegetatiewe vermeerdering van een enkele individu afkomstig is.

Koch se postulate ("Koch's postulates") – Die voorskrifte waaraan 'n mikro-organisme moet voldoen om as 'n patoog te beskou te word. Dit sluit in:

- (1) Gereelde assosiasie van die veronderstelde patoog met dieselfde siektesimptome.
- (2) Die organisme moet in reinkultuur gebring word weg van die gasheerplant.
- (3) Dit moet in 'n gesonde plant herinokuleer word.
- (4) Simptome moet dan ontwikkel wat identies is aan dié van die oorspronklike siekteverskynsel.
- (5) Die oorsaaklike organisme moet dan van die toetsplant herisoleer word en identies wees met die oorspronklike geïsoleerde organisme.

Kodenaam ("Coined name") – Is die algemeen internasionaal aanvaarde gebruiknaam vir die aktiewe bestanddeel van 'n beheermiddel.

Kolonie ("Colony") – 'n Kolleksie van individue (Bakterië, giste ens.) wat saam vermeerder of hifes wat uitgroeï en 'n *kloon* kan vorm indien dit van een spoor of sel ontwikkel.

Kommensalisme ("Commensalism") – Die saamleef van twee ongeliksoortige organismes waarvan die een voordeel trek sonder om die ander te benadeel of te bevoordeel.

Kompleks ("Complex") – 'n Kollektiewe term vir alle *lyne* van 'n virus of van 'n swamspesie.

Komplekse siekte ("Composite disease") – Siekte wat deur twee of meer patogene organismes of virusse veroorsaak word en waarvan die simptome nie herkenbaar is om aan een van die patogene afsonderlik te behoort nie.

Konsentraatbespuiting ("Concentrate spraying") – Die toediening van 'n onverdunde of gering verdunde *formulasie* van 'n bestrydingsmiddel.

Kontaminant ("Contaminant") – 'n Ongewenste stof, mikro-organisme of virus wat toevallig in 'n *kultuur*, substraat of voedingsbodem beland het.

Kontrolle ("Control, check") – Onbehandelde proefvoorwerpe, of dié wat 'n standaard behandeling gegee is om dit met eksperimentele behandelings te vergelyk.

Kringvlek ("Ring spot") – 'n Vlek (gewoonlik blaarvlek) wat deur 'n kring omring word wat kloroties of nekroties is, of uit abnormaal donkergroen weefsel bestaan.

Kriptogram ("Cryptogram") – 'n Beskrywende kode wat die belangrikste eienskappe van 'n virus opsom en uit vier pare simbole bestaan.

Kroesblaar = Krulblaar ("Leaf curl") – Gegolfde vervorming van blare as gevolg van ongelieke groei van blaarweefsels.

Kruisbeskerming ("Cross protection") – Die wederkerige beskerming wat besmetting met 'n *isolaat* verleen teen besmetting met 'n ander isolaat of *lyn*.

Kultuur ("Culture") – 'n Algemene term vir 'n groeiende mikro-organisme *in vitro* of *in vivo*.

Kwarantyn ("Quarantine") – Alle handelinge wat geassosieer is met die voorkoming van verspreiding van ongewenste organismes binne en tussen landstreke.

Latente infeksie ("Latent infection") – Infeksie waarby die voedsterplant geen sigbare siektesimptome opwys nie.

Latente periode ("Latent period") –

- (1) die tydperk tussen inokulasie of infeksie van 'n plant en die verskyning van sieketekens.
- (2) die tydverloop tussen faagbesmetting en die begin van lise by bakteriële selle.
- (3) die periode tussen die tydstip van opname van 'n virus deur 'n vektor voor dit *infektief* word.

Letsel ("Lesion") – 'n Min of meer duidelike begrensde area van siek of beskadigde weefsel.

Lignituber ("Lignituber") – 'n Uitgroei van die gasheerselwand wat deur 'n indringende swamhife geïnduseer is en wat dit omhul en blykbaar uit houtstof bestaan.

Lise ("Lysis") – Ontbinding van 'n faagbesmette bakterie, of enige ander selle van plant of dier as gevolg van enige oorsaak, patogenies of andersins.

Lokale letsel ("Primary lesion") – Word in plantvirologie gebruik vir letsels wat in geïnokuleerde blare by die plek van besmetting ontwikkel.

Lokale simptome ("Local symptoms") – Simptome wat verskyn op die plek waar 'n patoog op of in 'n plant geplaas is.

Lyn ("Strain") – 'n Virusisolaat of onderafdeling van 'n fungusspesie of -ras.

Masereer ("Macerate") – 1. Fynmaak van weefsel deur fisiese aksie. 2. Sagmaak van weefsel en losmaak van selle deur aanwending van hidrolitiese of ensiematiese middels.

Maskering ("Masking") – Die verdwyning van simptome as gevolg van veranderde omstandighede.

Massamediaandeursnit (MMD) ("Mass median diameter" (MMD)) – Die getal wat verkry word deur 'n spuitvolume in twee gelyke dele te verdeel, waarvan die een deel bestaan uit druppels met 'n deursnit kleiner as MMD en die ander helfte druppels met 'n groter diameter.

Mediaan-effektiewe konsentrasie (EK 50) ("Median effective concentration" (EK 50)) – Die konsentrasie van 'n materiaal wat nodig is om 'n bepaalde effek in 50% van die individue in 'n populasie van organismes teweeg te bring.

Mediaan-latente periode (LP 50) ("Median latent period" (LP 50)) – Die tyd wat 50% van 'n populasie van virusdraende vektors nodig het om hulle latente periode te voltooi.

Mediaan-letale dosis (LD 50) ("Median lethal dose" (LD 50)) – Die dosis van 'n stof wat nodig is om 50% van die individue van 'n populasie van organismes dood te maak.

Meeldou ("Powdery mildew") – 'n Oppervlakkige wit of gelerig parasitiese swamgroei wat deur *Erysiphaceae* veroorsaak word.

Meganiese oordrag ("Mechanical transmission") – Oordrag van 'n patoog van 'n besmette gasheerplant na 'n gesonde een deur fisiese kontak, natuurlik of eksperimenteel en nie deur tussenkoms van 'n vektor nie.

- Mengbaar** ("Compatible") – Wanneer verskillende beheermiddels gemeng kan word sonder om fisiese of chemiese wisselwerking teweeg te bring wat sal lei tot vermindering in biologiese doeltreffendheid of 'n verhoging in *fitotoksiteit* meebring.
- Meristeempunt** ("Meristem tip") – Die gebruiklike groeipunt eenheid (0,1-0,5 mm lank) bestaande uit die meristeem weefsel en die paar blaarprimordiums wat uitgesny word vir aseptiese groei in 'n steriele voedingsmedium met die doel om virusvrye plante te kweek.
- Mikoplasma** ("Mycoplasma") – 'n Uiters klein vrylewende mikro-organisme wat deur 'n membraan omhul is, maar in teenstelling met bakterieë geen selwand het nie en derhalwe baie pleomorfe is.
- Mikorisa** ("Mycorrhiza") – 'n Swam wat in *simbiose* met die wortels van 'n plant leef.
- Mikose** ("Mycosis") – 'n Siekte of besmetting wat deur 'n parasitiese swam veroorsaak is.
- Mikotrofies** ("Mycotrophic") – Plante wat in *simbiose* met *mikorisa* leef.
- Minimale afgiftetermyn** ("Inoculation threshold period") – Die minimum tydperk wat 'n vektor nodig het om op 'n onbesmette plant te voed om siekte-oordraging te verseker.
- Minimale verwerwingstermyn** ("Acquisition threshold period") – Die minimum tyd wat 'n vektor nodig het om op 'n virusbron te vertoef om 'n infektiewe hoeveelheid virus te bekom.
- Misvorming** ("Malformation") – Afwyking van die normale vorm van 'n plantdeel of die hele plant.
- Mosaïek** ("Mosaic") – 'n Blaarsimptoom waarby talryke klein, verkleurde oppervlaktes ontstaan teenoor 'n agtergrond van verskillende kleur (tint) en wat geneig is om duidelik begrens te wees.
- Mummifikasie** ("Mummification") – Die verskrompeling van normale vrugte as gevolg van besmetting met die een of ander siekte.
- Natuurlike immuniteit** ("Natural immunity") – Onvatbaarheid as gevolg van oorerflike eienskappe wat *immuniteit* verseker.
- Nawerking** ("Persistence") – Die eienskap van 'n siektebestrydingsmiddel om na toediening chemiese afbreking te weerstaan.
- Neerslag** ("Deposit") – Die hoeveelheid en patroon van 'n spuitmiddel of *stuifpoeier* wat per eenheidsoppervlak van 'n plantgedeelte of enige ander oppervlak toegedien word.
- Nekrofiet** ("Necrophyte") – Sien *Saprofiet*.
- Nekrose** ("Necrosis") – Sterfte van 'n gewoonlik duidelik omlynde deel van 'n plant of deel van 'n weefsel.
- Nekroties** ("Necrotic") – Afsterwend.
- Nekrotroof** ("Necrotroph") – 'n Organisme wat weefsels waardeur dit groei, doodmaak om sodoende altyd 'n dooie substraat te koloniseer.
- Newelbespuiting** ("Mist spraying") – 'n Metode van toediening waarby 'n gekonsentreerde spuitvloeistof in 'n hoëspoedlugstroom opgebreek word tot druppels van 50-100 μm *massamediaandeursnit* en waarby die lug as verdunningsmiddel en draer dien.
- Nosologie** ("Nosology") – Die klassifisering van siektes.
- Oligogene weerstand** ("Oligogenic resistance") – Weerstand wat deur 'n geringe aantal gene beheer word.
- Omdop van saailinge** ("Damping-off") – Die ineenstorting of omval van saailinge as gevolg van die ontwikkeling van 'n letsel op grondvlak. Die verskynsel is ook bekend as verdwynsiekte en omvalsiekte.
- Onaktiewe stof** ("Inert material") – Stof sonder biosiede aksie.
- Ondersteunde virusoordraging** ("Dependent virus transmission") – Die oordraging van 'n virus deur 'n vektor slegs in die aanwesigheid van 'n tweede sg. *handlangervirus*.
- Ongevoelig** ("Insensitive") – Vatbaar sonder om siektesimptome te wys: uiterste vorm van *verdraagsaam*.
- Ontkiemingsinhibeerder** ("Germination inhibitor") – 'n Natuurlike of sintetiese stof wat in staat is om die ontkieming van 'n saad, of 'n infeksie-eenheid soos 'n swamspoor te belet.
- Ontsmettingsmiddel** ("Disinfectant") – 'n Middel wat organismes doodmaak op die oppervlaktes van werktafels, instrumente en plantdele, asook in grond.
- Onvatbaar, immuun** ("Immune") – Gevrywaar teen infeksie.
- Onverenigbaar** ("Incompatible" [plants]) – 'n Verhouding tussen onderstok en entloot waarby geen funksionele vereniging tussen hierdie twee plaasvind nie.
- Onvermengbaar** ("Incompatible" [fungicides]) – Swamdoders waarvan die samevoeging 'n ongewenste uitwerking het.
- Oordragdrumpelperiode** ("Transmission threshold period") – Die minimum tydperk wat 'n vektor nodig het om 'n virus oor te dra vanaf die begin van die *verwerwingsvoedingstyd* tot aan die einde van 'n suksesvolle toetsvoeding.
- Oortreksels** ("Mould covers") – Dit sluit alle sigbare miseliumswamgroei op plantdele soos blare, stingels en vrugte in. Sien ook meeldou en roetskimmel.
- Autoësie** ("Autoecious") – 'n Patogeen (of plaag) wat sy lewenskring op een voedsterplantsoort voltooi.
- Outotroof** ("Autotroph") – 'n Organisme wat anorganiese stowwe as voedsel benut.
- Parasiet** ("Parasite") – Organisme of virus wat tydelik of permanent in noue gemeenskap met 'n lewende organisme leef en waarvan dit sy voedsel geheel of gedeeltelik onttrek.
- Passiewe weerstand** ("Axyeny") – 'n Weerstand wat geen afweerreaksie van die voedsterplant as gevolg van die aanwesigheid van 'n patogeen meebring nie.
- Patogeen** ("Pathogen") – 'n Organisme of virus wat 'n siekte in 'n gasorganisme kan veroorsaak.
- Patogenisiteit** ("Pathogenicity") – Die vermoë van 'n patogeen om 'n gasorganisme siek te maak en is kenmerkend vir 'n bepaalde spesie, genus of ander groepering. Vir individuele patogenisiteit sien *Virulensie*.
- Patotipe** ("Pathotype") – 'n Populasie van 'n *patogeen* waarvan alle individue bepaalde patogene eienskappe gemeen het, veral ten opsigte van 'n *voedsterplantreëks*.
- Patotoksien** ("Pathotoxin") – 'n *Toksien* wat deur 'n patogeen geproduseer word en in staat is om siektesimptome te veroorsaak.
- Penetrasie** ("Penetration") – Aanvanklike binnedringing van 'n voedsterplant deur 'n patogeen.
- Pertofiet** ("Perthophyte") – Plantaardige organisme wat

- voedsel onttrek aan dooie weefsel van 'n lewende gasheerplant.
- Plantpatologie** ("Plant Pathology") – Die wetenskap van siektes in plante. Dit is sinoniem met plantsiektekunde en fitopatologie, maar word in Suid-Afrika verkieslik gebruik.
- Poligeniese weerstand** ("Polygenic resistance") – Bestandheid wat deur 'n aantal gene beheer word.
- Pre-immuniteit** ("Premunity") – 'n Verworwe niespesifieke immuniteit wat plante vertoon nadat hulle met 'n organisme behandel is wat die plant teen infeksie met 'n verwante patogeen beskerm.
- Proliferasie** ("Proliferation") – Ongeremde *hiperplasie* soos in die geval van 'n *geswel* of *heksebesem*.
- Puisie** ("Pustule") – 'n Blaasagtige letsels op blaar, stingel of vrug waarop die vrugdraende struktuur van 'n swam uitbreek.
- Ras** ("Race") – Sien *fisiologiese ras*.
- Reinkultuur** ("Pure culture") – Isolaat of enkelspoorkultuur van 'n organisme wat in die afwesigheid van ander organismes groei.
- Residu** ("Residue") – Die hoeveelheid spuitstof, stuifmiddel of aktiewe afbreekprodukte daarvan wat op 'n sekere tydperk na toediening in of op 'n plant of gedeelte daarvan aanwesig is. Dit word gewoonlik as $\mu\text{g/g}$ of dpm (dele per miljoen) per eenheidsmassa van die plant uitgedruk.
- Retensieperiode** ("Retention period") – Die tydperk waartydens 'n vektor na die verwerwingsvoedingstyd in staat is om 'n virus oor te dra.
- Risomorf** ("Rhizomorph") – 'n Struktuur wat uit baie hifes bestaan waarvan die buitenstes verdikte en gepigmenteerde selwande het en 'n weerstandbiedende skil vorm, terwyl die inwendige hifes in 'n hoogs doeltreffende vervoerstelsel gedifferensieer is.
- Risosfeer** ("Rhizosphere") – Die mikrohabitat rondom en beïnvloed deur wortels.
- Roes** ("Rust") – 'n Siekte wat veroorsaak word deur 'n swam van die orde *Uredinales*. Dit word dikwels gekenmerk deur die vorming van roeskleurige puisies op blare en stingels.
- Roetskimmel** ("Sooty mould") – Swart nieparasitiese swamgroei wat deur *Capnodiaceae* veroorsaak word.
- Rolblaar** ("Leaf roll") – Ombuiging van die blaarrand na die middelnerf toe.
- Rosetvorming** ("Rosetting") – Aansienlike vermindering in stingellitgroei in die vertikale as, sonder vergelykbare vermindering in die grootte van blare.
- Saadbehandeling** ("Seed treatment") – Die proses om sade met 'n swamdoder ens. te omhul of daarin te drenk.
- Saailingweerstand** ("Seedling resistance") – Weerstand teen siekte wat reeds in die saailingstadium manifesteer.
- Saamgestelderentesiekte** ("Compound interest disease") – 'n Siekte waarby die inokulum in een seisoen in opvolgende generasies van besmetting toeneem en die siekte vorder volgens die formule, $\log. x/1-x$ waarin x die siek deel van die populasie voorstel (term geskep deur J.E. van der Plank in "Plant Diseases: epidemics and control" Academic Press, 1963)
- Saprofiet** ("Saprophyte") – Plantaardige organisme of swam wat van dooie organiese materiaal leef.
- Satellietvirus** ("Satellite virus") – 'n Virus wat slegs vermeerder in die aanwesigheid van 'n spesifieke tweede virus.
- Semiblywende virus** ("Semi-persistent virus") – 'n Virus wat vir hoogstens enkele dae deur vektore van besmette na gesonde plante oorgedra kan word.
- Sensitief** ("Sensitive") – Om met hewige simptome op die aantasting van 'n bepaalde patogeen te reageer.
- Siekte** ("Disease") – 'n Skadelike afwyking van die normale funksionering van fisiologiese prosesse wat deur patogene organismes of virusse veroorsaak word.
- Siektebeeld** ("Syndrome") – Die vir 'n bepaalde siekte kenmerkende kompleks van simptome.
- Siektebeheer** ("Disease control") – Sien Beheer.
- Siektebestryding** ("Disease control") – Sien Bestryding.
- Siektegraad** ("Disease rating") – 'n Aanduiding van die mate van besmetting wat afhanklik van die aard van die siekte volgens 'n bepaalde formule bepaal word.
- Siektegradiënt** ("Disease gradient") – Die aanduiding van 'n verandering in die omvang van 'n siekte met toenemende afstand van 'n siektebron.
- Siekte-ontsnapping** ("Disease escape") – Die voorkoms van bestandheid by 'n vatbare voedsterplant onder natuurlike toestande waar patogeen en vatbare plantweefsel nie gelyktydig aanwesig is nie.
- Simbiose** ("Symbiosis") – Die saamleef van twee ongelyksoortige organismes tot een of albei se voordeel. Sien ook *Wederkerige simbiose* en *Kommensalisme*.
- Simptoom** ("Symptom") – 'n Sigbare abnormaliteit in groei as gevolg van siekte. Indien 'n siekte meer as een tipe simptoom produseer, word die eersverskynende tipe primêre simptoom genoem en die daaropvolgende tipe sekondêre simptoom.
- Sinergisme** ("Synergism") – Samewerking van faktore waarvan die effek groter is as die som van effekte van elke faktor afsonderlik. Die faktore kan van biotiese of abiotiese aard wees, soos organismes en bestrydingsmiddels.
- Sistemiese besmetting** ("Systemic infection") – Die voorkoms van 'n patogeen dwarsdeur die plant.
- Sistemiese middel** ("Systemic agent") – 'n Middel wat na binnedringing in die plant opbreek waarby een of meer sistemiese swamdodende komponente gevorm word.
- Sistemiese simptome** ("Systemic symptoms") – Siekteverskynsels (van virussiektes) wat elders as die plek van inokulasie verskyn.
- Sistemiese swamdoder** ("Systemic fungicide") – 'n Swamdoder wat deur die plantoppervlak geabsorbeer word en van die plek waar dit toegedien is, intern versprei.
- Skaafmiddel** ("Abrasive") – 'n Skuurmiddel bestaande uit fyn deeltjies van 'n materiaal soos kaborundum, houtskool of soortgelyke stowwe wat voor inokulasie op blare bestuif of aan die inokulum toegevoeg word om meganiese oordrag van 'n plantvirus te vergemaklik.
- Skade** ("Damage") – Die ekonomies nadelige effek van 'n beskadiging of siekte.
- Skeidingsplant** ("Screening host") – 'n Plant waarin een of meer virusse uit 'n mengsel van ander virusse geskei kan word.
- Skroei** ("Scorch") – Enige simptoom wat die aksie van 'n vlam of vuur op die aangetaste plantdeel veral blare suggereer. Op 'n bepaalde voedsterplant kan skroei simptome 'n verskeidenheid van oorsake hê.

- Skurfte** ("Scab") – Oppervlakkige, gelokaliseerde growwe letsels of duike waarvan die oppervlak abnormaal kurkagtig verdik kan wees.
- Spatvlek** ("Blotch") – 'n Groot, verkleurde oppervlakte van 'n vrug, blaar, stingel ens. Op blare hou die omlyning van die vlek geen verband met die verloop van die are nie.
- Spesialisasie** ("Specialisation") – Die aanpassing van 'n patoogeen aan bepaalde voedsterplante soos in die geval van 'n *forma specialis*.
- Spesifisiteit** ("Specificity") – 'n Vorm van interaksie tussen patoogeen en voedsterplant. Twee soorte van interaksie word aangetref:
- Spesifieke interaksie of interaksie in 'n *geen-vir-geen-sisteem*.
 - Niespesifieke interaksie of interaksie in afwesigheid van 'n *geen-vir-geen-sisteem*.
- Spreimiddel** ("Spreader") – 'n Stof wat by 'n spuitmengsel gevoeg word om die verspreiding daarvan oor 'n gegewe oppervlakte te verbeter.
- Sputapparaat** ("Sprayer") – 'n Apparaat vir die toediening van 'n spuitmiddel om dit doeltreffend en egalig oor 'n oppervlakte te versprei.
- Sputmengsel** ("Spray mixture") – 'n Mengsel van 'n bepaalde hoeveelheid beheermiddel met 'n bepaalde volume draervloeistof. Dit kan in die vorm van suspensie (benatbare poeier), emulsie (emulsifieerbare konsentraat) of oplossing wees.
- Sputmiddel** ("Spray material") – Enige chemikalie met spesifieke eienskappe wat gebruik kan word vir die bestryding van siektes, plaeg of onkruid en wat in vloeibare vorm toegedien word.
- Sputvloeistof** ("Spray liquid") – 'n Spuitmengsel wat vir aanwending gereedgemaak is.
- Stigmonose** ("Stigmonosis") – 'n *Toksikose* wat deur suiginsekte veroorsaak word.
- Stuifmengsel** ("Dust mixture") – 'n Mengsel van twee of meer stuifpoeiers om 'n wyer reeks van siektes te beheer.
- Stuifpoeier** ("Dust") – 'n Bestrydingsmiddel wat in poeiervorm geformuleer is en in hierdie vorm aangewend word.
- Substraat** ("Substratum") – Dooie of lewende materiaal waarop of waarin 'n organisme groei.
- Suspensie** ("Suspension") – 'n Vloeistof waarin onoplosbare vaste deeltjies in fynverdeelde toestand voorkom en wat na verloop van tyd besink.
- Swam** ("Fungus") – Sien Fungus.
- Swamdoder** ("Fungicide") – 'n Middel wat swamspore of miselium doodmaak.
- Swamonkruidodder** ("Mycoherbicide") – Plantpatogene swam wat vir die biologiese beheer van onkruid aangewend word.
- Swamsiekte** ("Fungus disease") – 'n Siekte of infeksie wat deur 'n fungus veroorsaak word.
- Taxon** ("Taxon") – Enige taksonomiese groep.
- Teenskuimmiddel** ("Anti-frothing agent") – 'n Middel wat gebruik word om die vorming van skuim by 'n draaiende vloeistof in die tenk van 'n spuitmasjien te voorkom.
- Teratogenies** ("Teratogenic") – Die eienskap om misvorming te veroorsaak.
- Terugsterwing** ("Dieback") – Sterfte van 'n loot wat by die toppunt begin en na ondertoe tot by die hoofstam of -stingel vorder.
- Tillevorming** ("Tylosis") – Die vorming van balonvormige ingroeiings in die lumen van 'n vaatbundel.
- Toediening** ("Application") – Die proses van aanwending van 'n beheermiddel met behulp van 'n geskikte apparaat en volgens 'n bepaalde metode.
- Toksien** ("Toxin") – 'n Organiese giftige stof wat deur 'n organisme geproduseer word.
- Toksiese middel** ("Toxicant") – Giftige stowwe wat gewoonlik toksiene uitsluit en veral gebruik word as swamdoders en bakterisiede.
- Toksikose** ("Toxicosis") – 'n Plantsiekte wat deur 'n in-sektoksien veroorsaak word.
- Toksisiteit** ("Toxicity") – Die mate van nadelige invloed wat deur 'n toksien of 'n toksiese middel op die lewensprosesse van 'n organisme uitgeoefen word.
- Tracheomikose** ("Tracheomycosis") – 'n Vaatsiekte waarby die patoogeen tot die vaatbundels van die plant beperk is en waarby in teenstelling tot 'n *verwelksiekte* geen verlies aan turgiditeit plaasvind nie.
- Uitroeierende swamdoder** ("Eradicant fungicide") – Sien *Uitroeimiddel*.
- Uitroeining** ("Eradication") – Die eliminerings van 'n patoogeen of plaag van 'n voedsterplant of sy omgewing of die totale verwydering van 'n voedsterplant om 'n siekte of plaag te bestry.
- Uitroeimiddel** ("Eradicant") – 'n Uitroeierende, allesdodende middel wat in geval van 'n plantsiekte aangewend word om 'n siekte te bestry nadat besmetting reeds plaasgevind het.
- Uitskeiding** ("Exudate") – 'n Stof of 'n vloeistof wat vanuit 'n plantdeel na die oppervlak of in 'n omgewende medium diffundeer soos blaar- en worteluitskeiding, ens.
- Vaatbundelverwelksiekte** ("Vascular wilt disease") – 'n Verwelksiekte waarby die patoogeen tot die vaatbundels van die plant beperk bly.
- Vasklewing** ("Adherence") – Die vermoë van 'n plantbeskermingsmiddel of bestrydingsmiddel om aan 'n gegewe oppervlak te kan vasklou.
- Vatbaarheid** ("Susceptibility") – Die onderhewigheid van 'n voedsterplant aan besmetting deur patogene.
- Vatbare voedsterplant** ("Suscept") – 'n Plant wat onderhewig is aan 'n bepaalde siekte indien die nodige faktore vir besmetting aanwesig is.
- Vektor** ("Vector") – 'n Organisme (die mens uitgesluit) wat in staat is om 'n patoogeen oor te dra op sodanige wyse dat besmetting plaasvind.
- Veldbestandheid** ("Field resistance") – Bestandheid wat onder toestande van natuurlike besmetting in die veld opgemerk word, maar nie in eksperimentele bestandheidsproewe opwys nie.
- Veldimmuun** ("Field immune") – Plante wat in die veld nie deur 'n patoogeen aangetas word nie, hoewel dit onder kunsmatige toestande vatbaar is.
- Verbeteringsmiddel** ("Adjuvant") – 'n Middel wat die chemiese of fisiese eienskappe van 'n bestrydingsmiddel verbeter of die teenliggaampieresponsie in virustoetse verhoog.
- Verdraagsaam** ("Tolerant") – Die vermoë van 'n plant

- om aantasting deur 'n bepaalde patogeen te verduur sonder om ernstige tekens van siekte te vertoon.
- Verdunnings eindpunt** ("Dilution end-point") – Die stadium van verdunning van bakteriese of viruspreparate waarby infeksie met 'n standaardmonster van die suspensie nie meer plaasvind nie.
- Verdunningsmiddel** ("Diluent") – Die onaktiewe komponent van 'n spuit- of stuifmiddel wat dien om die konsentrasie van die aktiewe komponent te verminder.
- Verdwerg** ("Stunted") – Vermindering in die hoogte van die vertikale as wat die gevolg is van 'n progressiewe vermindering in lengte van opeenvolgende stingellitte of 'n vermindering in hul aantal.
- Verdwerging** ("Dwarfing") – Die opvallende kleiner bly van 'n plant in al sy afmetings, as gevolg van groei-remming.
- Verdwynende virus** ("Non-persistent virus") – 'n Virus wat by oordrag deur 'n vektor vinnig opgeneem, maar slegs vir 'n kort periode na gesonde plante oorgedra kan word, moontlik as gevolg van die feit dat dit nie in die vektor vermeerder of sirkuleer nie.
- Verdwynsiekte** ("Damping-off") – Sien Omdop van saailinge.
- Verenigbaar** ("Compatible") – 'n Verhouding tussen ondersteunende en entloot waarby 'n volkome en funksionele vereniging tussen hierdie twee plaasvind. Sien ook *mengbaar*.
- Verneweling** ("Fogging") – 'n *Laevolume bespuiting* van minder as 200 l spuitmengsel per ha. waarby die bestrydingsmiddel in die lug bo en om die gewas in baie fyn druppels (grootte 50-150 μm) verdeel word.
- Verpilling** ("Pelleting") – Die bedekking van sade met 'n onaktiewe stof of 'n swamdoder met kleefmiddel om uniforme grootte en vorm te verseker.
- Verpligte parasiet** ("Obligate parasite") – Parasiet wat onder natuurlike toestande slegs op 'n lewende organisme kan ontwikkel.
- Verrotting** ("Decay, rotting") – 'n Siekte wat gekarakteriseer is deur die ontbinding van weefsel as gevolg van die aksie van mikro-organismes.
- Versagtingsmiddel** ("Safener") – 'n Stof wat aan 'n spuitmengsel toegevoeg word om die fitotoksiese effek van 'n beheermiddel te verminder of moontlik te elimineer.
- Versëlmiddel** ("Sealing compound") – 'n Middel wat op 'n beskadigde plantdeel aangebring word met die doel om die plant teen infeksie te beskerm.
- Vertikale weerstand** ("Vertical resistance") – Die weerstand wat slegs teen een of enkele *rasse* van 'n patogeen werk, maar nie teen alle *rasse* nie. Die term is ekwivalent met rasspesifieke weerstand.
- Verwelksiekte** ("Wilt") – 'n Siekte wat gekenmerk is deur verlies van turgiditeit en 'n oprol van blare wat deur 'n vaatbesmetting met sekere swamme of bakterieë veroorsaak word. Sien ook *tracheomikose*.
- Verwerwing** ("Acquisition") – Die opname van 'n virus deur 'n vektor hetsy inwendig of deur aanklewing.
- Verwerwingstoegangsperiode** ("Acquisition access time") – Die tydperk waarin 'n toetsvektor toegang verleen word aan 'n virusbron in oordragingstoets.
- Verwerwingsvoedingstyd** ("Acquisition feeding time") – Die tyd wat 'n vektor op 'n virusbron moet voed om oordraging te verseker.
- Verworwe immuniteit** ("Acquired immunity") – Onvatbaarheid wat deur die een of ander voorbereidende behandeling wat die chemiese aktiwiteit van die plant verander, verwerf word.
- Viroïed** ("Viroid") – 'n Patogeen van virusagtige aard en wat slegs uit 'n ribonukleïensuur met lae molekulêre gewig bestaan.
- Virulensie** ("Virulence") – In algemene sin die graad van patogenisiteit van 'n parasitiese organisme of virus gemeet aan die hewigheid van siekteverskynsels in 'n voedsterplant. In die geval van *differensiaalvoedsterplante* beteken dit egter die aantastingspotensiaal van 'n ras van 'n patogeen wat van ander rasse verskil in die patologiese effek ten opsigte van 'n voedsterplantvariëteit.
- Virus** ("Virus") – 'n Nukleoproteïene wat deur bakterieweerhoudende filters gaan en in staat is om in lewende plantselle te vermeerder.
- Virusdraend** ("Viruliferous") – 'n Vektor wat 'n virus rondra of dit bevat. Die vektor kan besmetlik wees of nie.
- Virusisolaat** ("Virus isolate") – 'n Virus wat van 'n besmette plant verkry is deur inokulasie van 'n voedsterplant of deur prosedures om virusse of lyne daarvan te skei. In teenstelling tot isolate van organismes is 'n virusisolaat nie noodwendig suiwer of van bekende identiteit nie.
- Vlekkerigheid** ("Mottle") – 'n Blaarsimptoom met talryke klein, verkleurde oppervlaktes wat nie skerp begrens is nie.
- Vloeibaarheid** ("Flowability") – Die vloeiende eienskap wat vloeistowwe, kolloïde en stuifpoeiers besit.
- Voedingsmedium** ("Culture medium") – 'n Opgemaakte substraat vir die groei van 'n mikro-organisme of ander lewende selle *in vitro*.
- Voedsterplant** ("Host plant") – 'n Lewende plant wat 'n ander organisme of virus huisves, wat vir sy bestaan daarvan afhanklik is.
- Voedsterplant-patogeen-verhouding** ("Host-pathogen relation") – 'n Spesifieke assosiasie en wisselwerking van 'n patogeen met 'n voedsterplant.
- Voedsterplantreeks** ("Host range") – Die reeks van vir patogeen of virusvatbare plantsoorte.
- Volwasseplantweerstand** ("Mature plant resistance") – Weerstand teen patogene wat na die saailingstadium in plante opgemerk word.
- Vooropkomsafsterwing** ("Pre-emergence damping-off") – Afsterwing van saailinge, as gevolg van siekte, voor dat hulle bokant die oppervlak van die grond of ander groeimedium te voorskyn kom.
- Vriesdroging** ("Freeze-drying") – 'n Tegniek vir die preservering van mikro-organismes, waarby water onder vakuüm verwyder word na vinnige bevriesing by lae temperatuur.
- Wederkerige simbiose** ("Mutualism") – 'n Simbiose wat tot voordeel van beide betrokke organismes is.
- Weefselkultuur** ("Tissue culture") – Die kunsmatige aseptiese groei van weefsels wat in die plantpatologie vernameelik vir die groei van *meristeempunte* aangewend word.
- Weerstand** ("Resistance") – Die vermoë van 'n voedsterplant om die werking van 'n patogeen, organisme of virus, te onderdruk of te vertraag. Absolute weerstand is gelyk aan onvatbaarheid.

Weerstandbiedend ("Resistant") – Sien Bestand.

Wisselbou ("Crop rotation") – Die afwisseling van 'n gewas met 'n onverwante gewas met die doel om patogeenpopulasies te verminder of te onderdruk.

Wisselvoedsterplant ("Alternate host") – Een van die twee voedsterplante waarop 'n *heteresiese* patogeen kan voorkom.

Wondparasiet ("Wound parasite") – 'n Parasitiese organisme wat 'n voedsterplant slegs kan aanval nadat dit eers in beskadigde weefsel gevestig is.

Wondweefsel ("Callus") – Sien Kallus.

Wortelvlak ("Rhizoplane") – Die mikrohabitat van die worteloppervlak.

BEDANKINGS

Graag bedank ek prof. J.M. Kotze, Departement Mikrobiologie en Plantpatologie, Universiteit van Pretoria, en dr. B.W. Strydom, Navorsingsinstituut vir Plantbeskerming, Departement Landbou & Watervoorsiening, vir hulle waardevolle kommentaar op my manuskrip.

LITERATUURVERWYSINGS

- American Phytopathological Society (1943). Definitions of fungicide terms, *Phytopathology*, 33, 624-626.
- British Mycological Society (1950). Definitions of some terms used in plant pathology, *Trans. Brit. Mycol. Soc.*, 33, 154-160.
- British Mycological Society (1953). Some further definitions of terms used in plant pathology, *Trans. Brit. Mycol. Soc.*, 36, 267.
- Commissie voor de terminologie van de Nederlandse Plantenziektenkundige Vereniging (1968). Lijst van Plantenziektenkundige termen, *Neth. J. Pl. Path.*, 74, 65-84.
- Commonwealth Mycological Institute (1968). Glossary of phytopathological terms, *Plant Pathologist's Pocketbook*, 97-106.
- Marsh, R.W. 1969. Glossary of terms used in the application of crop protection measures, *Sci. Hort.*, 21, 147-155.
- Matthee, F.N. & Thomas, A.C. (1976). Woordelys van Sleutelsterme by Plantbeskerming, *Decid. Fruit Grow.*, 111-117.
- Robinson, R.A. (1969). Disease resistance terminology, *Rev. appl. Mycol.*, 48, 593-606.
- Terminology Sub-committee of the Federation of British Plant Pathologists (1973). A guide to the use of terms in plant pathology, *CAB. Phytopath. Pap.*, no. 17, 55 pp.
- Van der Plank, J.E. (1963). *Plant diseases: epidemics and control* (Academic Press, New York & London), 349 pp.
- Walker, J.C. (1950). *Plant Pathology*. (McGraw-Hill Book Company, New York) 629 pp.

ADDENDUM

Alfabetiese lys van Engelse terme met ekwivalente Afrikaanse name/*Alphabetical list of English terms with equivalent Afrikaans names.*

Abrasive	Skaafmiddel	Callus	Kallus, wondweefsel
Acquired immunity	Verworwe immuniteit	Canker	Kanker
Acquisition	Verwerwing	Carrier	(1) Draer, (2) Draagstof
Acquisition access time	Verwerwingstoegangsperiode	Certified crop	Gesertifiseerde gewas
Acquisition feeding time	Verwerwingsvoedingstyd	Check	Kontrole
Acquisition threshold period	Minimale verwerwingstermyn	Chemotherapeutic index	Chemoterapeutiese indeks
Activator	Aktiveermiddel	Chemotherapy	Chemoterapie
Active ingredient	Aktiewe bestanddeel	Chemotrophic	Chemotrofies
Active resistance	Aktiewe weerstand	Chlorosis	Chlorose
Active symptoms	Aktiewe simptome	Clone	Kloon
Adaptation	Aanpassing	Coined name	Kodenaam
Adherence	Vasklewing	Colony	Kolonie
Adhesive	Kleefmiddel	Commensalism	Kommensalisme
Adjuvent	Verbeteringsmiddel	Compatible	(1) Mengbaar, (2) Verenigbaar
Aerosol	Aerosol	Complex	Kompleks
Aetiology	Etiologie	Composite disease	Komplekse siekte
Aggressiveness	Aggressiwiteit	Compound interest disease	Saamgestelderentesiekte
Alternate host	Wisselvoedsterplant	Concentrate spraying	Konsentraatbespuiting
Anabiosis	Anabiose	Contaminant	Kontaminant
Antagonism	Antagonisme	Control	(1) Beheer, (2) Bestryding, (3) Kontrole
Antagonist	Antagonis	Control agent	Beheermiddel, Bestrydingsmiddel
Anthraxnose	Antraknose	Coverage	Bedekking
Antibiosis	Antibiose	Crop rotation	Wisselbou
Antibiotic	Antibiotikum	Cross protection	Kruisbeskerming
Anti-frothing agent	Teenskuimmiddel	Cryptogram	Kriptogram
Anti-fungal substance	Antimikotiese middel	Culture	Kultuur
Antisporulant	Antisporulant	Culture medium	Voedingsmedium
Application	Toediening		
Appressorium	Appressorium	Damage	Skade
Atomize(r)	Fynsproei(er)	Damping-off	Verdwynsiekte, omdop van saailinge
Atrophy	Atrofie	Decay	Verrotting
Attenuation	Attenuasie	Deficiency disease	Gebreksiekte
Autoecious	Outoësie	Deflocculent	Deflokkuleermiddel
Autotroph	Outotroof	Dependent virus transmission	Ondersteunde virusoordraging
Axenic culture	Akseniese kultuur	Deposit	Neerslag
Axeny	Passiewe weerstand, aksenie	Die-back	Terugsterwing
		Differential host	Differensiaalvoedsterplant
Bactericide	Bakteriosied	Diluent	Verdunningsmiddel
Bacteriophage	Bakteriofaag	Dilution end-point	Verdunningsseindpunt
Bacteriosis	Bakteriose	Disease	Siekte
Bacterium	Bakterie	Disease control	(1) Siektebeheer, (2) Siektebestryding
Bark necrosis	Basnekrose	Disease escape	Siekteontsnapping
Beaumont period	Beaumont-periode	Disease gradient	Siektegradiënt
Bioassay	Biotoetse	Disease rating	Siektegraad
Biocide	Biosied	Disinfectant	Ontsmettingsmiddel
Biological control	Biologiese beheer	Disorder	Fisiologiese siekte
Biotroph	Biotroof	Dosage	Dosis
Biotype	Biotipe	Dosage response curve	Dosisresponsiekuur
Blotch	Spatvlek	Downy mildew	Donsskimmel
Blue stain	Blouvlak	Drop spectrum	Druppelspektrum
		Dust	Stuifpoer

Dust mixture	Stuifmengsel	Klendusity	Klendusiteit
Dusting	Bestuiwing	Koch's postulates	Koch se postulate
Dwarfing	Verdwering		
		Latent infection	Latente infeksie
Ectotrophic	Ektotrofies	Latent period	Latente periode
Effective inoculum dose	Effektiewe inokulumdosis	Leaf blight	Blaarskroei
Emulsifiable concentrate	Emulgeerbare konsentraat	Leaf curl	Krulblaar, Kroesblaar
Emulsifier	Emulgeermiddel	Leaf roll	Rollblaar
Emulsion	Emulsie	Leaf scorch	Blaarskroei
Enation	Enasie	Leaf spot	Blaarvlek
Endemic disease	Inheemse siekte	Lesion	Letsel
Epidemic	Epidemie	Lignituber	Lignituber
Epidemiology	Epidemiologie	Little leaf	Kleinblaar
Epinasty	Epinastie	Local symptoms	Lokale simptome
Epiphyte	Epifiet	Low volume spraying	Laevolumebespuiting
Eradicant	Uitroeimiddel	Lysis	Lise
Eradicant fungicide	Uitroeierende swamdoder		
Eradication	Uitroeiing	Macerate	Masereer
Exudate	Uitskeiding	Malformation	Misvorming
		Masked virus	Gemaskeerde virus
		Masking	Maskering
Facultative parasite	Fakultatiewe parasiet	Mass median diameter	Massamediaandeursnit
Fasciation	Fassiasie	Mature plant resistance	Volwasseplantweerstand
Field immune	Veldimmuun	Mechanical transmission	Meganiese oordrag
Field resistance	Veldbestandheid	Median effective concentration	Mediaan-effektiewe konsentrasie
Flowability	Vloeibaarheid	Median latent period	Mediaanlatente periode
Focus of infection	Besmettingsfokus	Median lethal dose	Mediaanletale dosis
Fogging	Verneweling	Medium volume spraying	Mediumvolumebespuiting
Formulation	Formulasie	Meristem tip	Meristempunt
Freeze-drying	Vriesdroging	Mist spraying	Nowelbespuiting
Fumigant	Berokingsmiddel	Monogenic resistance	Enkelgeenweerstand
Fungicide	Swamdoder, fungisied	Mosaic	Mosafek
Fungistasis	Fungistase	Mottle	Vlekkerigheid
Fungistat	Fungistatiese middel	Mould covers	Oortreksels
Fungus	Fungus, Swam	Mummification	Mummifikasie
Fungus disease	Swamsiekte	Mutualism	Wederkerige simbiose
		Mycobherbicide	Swamonkruiddoder
		Mycoplasma	Mikoplasma
		Mycorrhiza	Mikorisa
		Mycosis	Mikose
		Mycotrophic	Mikotrofies
Gall	Gal	Natural immunity	Natuurlike immuniteit
Gene-for-gene concept	Geen-vir-geen-begrip	Necrophyte	Nekrofiet
Germination inhibitor	Ontkiemingsinhibeerder	Necrosis	Nekrose
Gnotobiotic growth	Gnotobiotiese groei	Necrotic	Nekroties
Growth inhibitor	Groei-inhibeerder	Necrotroph	Necrotroof
Growth retardant	Groei-vertragingsmiddel	Non-persistent virus	Verdwynende virus
Gummosis	Gumlose, gomsiekte	Non-virulent	Avirulent
		Nosology	Nosologie
		Numerical threshold of infection	Besmettingsdrumpelgetal
Habitat	Habitat	Obligate parasite	Verpligte parasiet
Half-leaf test	Halfblaartoets	Oligogenic resistance	Oligogene weerstand
Haustorium	Houstorium		
Helper virus	Handlangervirus	Parasite	Parasiet
Heteroecious	Heteresies	Pathogen	Patogeen
Heterotroph	Heterotroof	Pathogenicity	Patogenisiteit
High volume spraying	Hoëvolumebespuiting	Pathotoxin	Patotoksien
Horizontal resistance	Horisontale weerstand	Pathotype	Patotipe
Host pathogen relation	Voedsterplantpatogeenverhouding	Pelleting	Verpilling
Host plant	Voedsterplant	Penetration	Penetrasie
Host range	Voedsterplantreeks	Persistence	Nawerking
Hyperparasite	Hiperparasiet	Persistent virus	Blywende virus
Hyperplasia	Hiperplasie	Pertophyte	Pertofiet
Hypersensitivity	Hipersensitiwiteit	Phylloidy	Fillodie
Hypertrophy	Hipertrofie	Phylloplane	Fillowlak
Hypoplasia	Hipoplasie	Physiologic race	Fisiologiese ras
		Phytary	Fitiarie
		Phytoalexin	Fitoaleksien
		Phytopathogen	Fitopatogeen
		Phytosanitation	Fitosanitasie
		Phytotoxemia	Fitotoksemia
		Phytotoxicity	Fitotoksiteit
		Plant pathology	Plantpatologie
		Polygenic resistance	Poligeniese weerstand
		Powdery mildew	Meeldou
		Pre-emergence damping-off	Vooropkomsafsterwing
		Premunity	Pre-immuniteit
		Primary lesion	Lokale letsel
		Proliferation	Proliferasie
		Protectant	Beskermmiddel
		Protective fungicide	Beskerrende swamdoder
		Pure culture	Reinkultuur
		Pustule	Puisie
		Quarantine	Kwarantyn
		Race	Ras
		Replant disease	Hervestigingsiekte
		Residue	Residu
		Resistance	Weerstand, Bestandheid
Immune	Onvatbaar, immuun		
Immunity	Immuniteit		
Incitant	Aanjaer		
Incompatible	1) Onverenigbaar (plante) 2) Onvermengbaar (swamdoders)		
Indexing	Indeksering		
Indicator plant	Indikatorplant		
Induced resistance	Geïnduseerde weerstand		
Inert material	Onaktiewe stof		
Infect	Infekteer		
Infection	Infeksie		
Infection court	Infeksielokus		
Infection peg	Infeksiepen		
Infective	Infektief		
Infiltration	Infiltrasie		
Injection	Inspuiting		
Injury	Beskadiging		
Inoculate	Inokuleer		
Inoculation	Inokulasie		
Inoculation threshold period	Minimale afgiftetermyn		
Inoculum	Inokulum		
Insensitive	Ongevoelig		
Integrated control	Geïntegreerde beheer		
Intercellular	Intersellulêr		
Intracellular	Intrasellulêr		
Internal therapy	Inwendige (interne) terapie		
Invasion	Binnedringing		
Isolate	1) Isolaat, 2) Isoleer		
Isolation	Isolasie		

Resistant	Bestand, Weerstandbiedend	Susceptibility	Vatbaarheid
Retention period	Retensieperiode	Suspension	Suspensie
Rhizomorph	Risomorf	Symbiosis	Simbiose
Rhizoplane	Wortelvlak	Symptom	Simptoom
Rhizosphere	Risosfeer	Syndrome	Siektebeeld
Ring spot	Kringvlek	Synergism	Sinergisme
Rouging	Aftipeverwydering	Systemic agent	Sistemiese middel
Rosetting	Rosetvorming	Systemic fungicide	Sistemiese swamdoder
Rotting	Verrotting	Systemic infection	Sistemiese besmetting
Run-off	Alloop	Systemic symptoms	Sistemiese simptome
Rust	Roes		
		Taxon	Takson
Safener	Versagtingsmiddel	Tenacity	Kleefvermoë
Saprophyte	Saprofiet	Teratogenic	Teratogenies
Satellite virus	Satellietvirus	Thermotherapy	Hitteterapie
Scab	Skurfie	Tissue culture	Weefselkultuur
Scald	Brandvlek	Tolerant	Verdraagsaam
Scorch	Skroei	Toxicant	Toksiese middel
Screening host	Skeidingsplant	Toxicity	Toksiteit
Sealing compound	Verseëlmiddel	Toxicosis	Toksikose
Seed treatment	Saadbehandeling	Toxin	Toksien
Seedling resistance	Saailingweerstand	Tracheomycosis	Tracheomikose
Semi-persistent virus	Semiblywende virus	Transmission threshold period	Oordragsdrumpelwaarde
Sensitive	Sensitief	Tumour	Geswel
Shot hole	Haelgat	Tylosis	Tillevorming
Simple interest disease	Enkelvoudigerentesiekte		
Slurry treatment	Flodderbehandeling	Ultra low volume spraying	Ultralaevolumebespuiting
Smut	Brand		
Soil disinfectant	Grondontsmettingsmiddel	Vascular wilt disease	Vaatbundelverwelksiekte
Soil sterilization	Grondsterilisasie	Vector	Vektor
Sooty mould	Roetskimmel	Veinbanding	Aarbandchlorose
Specialisation	Spesialisasie	Veinclearing	Aarverheldering
Specificity	Spesifisiteit	Vertical resistance	Vertikale weerstand
Spray liquid	Spruitvloeistof	Viroid	Viroïed
Spray material	Spruitmiddel	Virulence	Virulensie
Spray mixture	Spruitmengsel	Viruliferous	Virusdraend
Sprayer	Spruitapparaat	Virus	Virus
Spraying	Bespuiting	Virus isolate	Virusisolaat
Spreader	Spreimiddel		
Sticker	Kleefmiddel	Wettable powder	Benathbare poeier
Stigmonosis	Stigmonose	Wetting agent	Benattingsmiddel
Strain	Lyn	Wilt	Verwelksiekte
Stunted	Verdwerg	Witches broom	Heksebesem
Substratum	Substraat	Wound parasite	Wondparasiet
Suscept	Vatbare voedsterplant		